

MURBIER

Murbien (*Colletes daviesanus*) hører til de enlige bier. Det betyder, at bierne ikke danner samfund som f.eks. honningbier, men ofte optræder i kolonier inden for det samme område. Hver enkelt murbihun bygger sin rede og samler selv føde til sine larver. Murbienens naturlige levested er kalk- og lerskrænter, men den kan også bygge rede i fugerne mellem mursten, hvis mørtlen er for dårlig. Murbier kan som andre bier stikke, men de er meget lidt aggressive.

Foto: P.Bang

Murbihun med blomsterstøv på benene
Størrelse 7-9 mm

Murbierne ligner honningbier, men er lidt mindre end disse. De er 7-9 mm lange, gråsorte og med hvidlige ringe omkring bagkroppen. I sommermånederne, specielt i solskin, vil man kunne se bierne være aktive på solvendte, varme murflader.

Biologi

Murbierne graver vandrette gange i kalk, ler eller løs mørtel. Gangene er 10-20 cm lange og blyantstykke. Murbierne laver aldrig større huller eller går ind i hulmuren. For enden af gangen anlægges en celle, der fores med et silkepapiragtigt stof, som bierne udskiller fra spytkirtlerne. Cellen er ca. 1 cm lang og fyldes med en blanding af blomsterstøv og honning. Når det er gjort, lægger bierne et æg og lukker cellen med et låg. Den næste celle laves i forlængelse af den første, og der vil normalt være 2-8 celler i hver gang.

Fra ægget klækker larven, der lever af oplagret honning og blomsterstøv. Larverne overvintrer i cellen og forpupper sig det følgende forår. I puppen sker

forvandlingen til den voksne bi, der som regel kommer frem først i juli måned.

Foto:P.Bang

Murbilarven i sin celle

Foto: P.Bang

Murbipuppen i sin celle

Skade

Harmløse bier og andre insekter vil ofte udnytte og måske udvide eksisterende huller i murværket. Deres aktiviteter vil normalt ikke have nogen betydning for huset. Sømhuller, åbne studs fuger og mangelfuldt udført murerarbejde kan også forveksles med angreb af murbier.

Svage mørtelfuger kan enten skyldes, at der er brugt for dårlig mure- eller fugemørtel, at hærdningsbetingelserne for mørtlen har været ugunstige, eller at vejrliget har nedbrudt fugerne.

Murbier – juli 2004 side 1 af 2

Et typisk angreb af murbier fremtræder som en serie af helt runde huller i mørtlen – oftest er der flest huller i de vandrette fuger. I sommermånederne vil man kunne se de små murbier sværme omkring hullerne i muren, og ved aktive angreb kan man også finde murbiernes hvide larver eller pupper i gangene.

I de fleste tilfælde er den reelle skade ikke alvorlig. Tilstedeværelsen af murbier kan i nogle tilfælde skabe problemer, f.eks. hvis huset skal sælges eller forsikres.

Foretages der ikke forebyggende vedligeholdelse eller bekæmpelse, kan angreb af murbier i værste fald betyde, at bygningsdele, f.eks. skorstene, styrter sammen. Indtrængende vand gennem nedbrudte fuger kan bevirke frostsprængning af murværk eller indvendige fugtskader.

Bekæmpelse

Ved kraftige angreb af murbier skal løs mørtel, murbiceller og larver kradses ud af fugerne. Herefter fuges der med en mørtel, der skal have en styrke svarende til minimum KC 60/40/850.

Det bedste tidspunkt for reparationsarbejdet er i det tidlige forår, inden bierne bliver aktive, eller fra sidst på sommeren, når biernes flyveaktivitet er stoppet. Hvis bierne er aktive i den periode, hvor mørtlen endnu ikke er fuldt hærdet, kan man risikere, at de graver gange i den nye mørtel. Det tager mindst én måned – afhængig af vejrforhold – førend mørtlen er

hærdet tilstrækkeligt. Skal reparationerne foregå i biernes flyvetid, kan disse bekæmpes ved at pudre murværket med insektpudder.

Foretages udkradsning og fugning som anvist, vil udklækkede voksne bier ikke kunne grave sig ud gennem den afhærdede mørtel. Det har derfor ingen betydning, hvis enkelte larver og pupper ikke fjernes. Selvom bierne er bekæmpet på ét område af muren, skal man være opmærksom på, at der er risiko for nye angreb, så længe der findes murværk med løs eller dårlig mørtel.

Udføres murerarbejdet i perioder med risiko for frost, skal anvisninger med hensyn til vinterforanstaltninger følges.

I forbindelse med nybyggeri skal der anvendes en mørtel med en styrke svarende til minimum KC 50/50/700.

Forebyggelse og vedligeholdelse

Murværket bør jævnligt undersøges, og huller og løs mørtel udkradses og efterfuges med mørtel af en styrke som beskrevet ovenfor.

Bekæmpelse af et mindre angreb af murbier kan eventuelt ske ved at pudre de angrebne områder med et insektpudder i tørt og stille vejr.

Ved nybyggeri er det vigtigt at følge retningslinierne for styrken på den mørtel, der anvendes.